

Su Yaşamdır, Yaşamlarımız Satılık Değil!

Tores DİNÇÖZ

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri
Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu Yürütmesi

Emperyalizmin pazar kavgası arayışı, son 30 yılda eğitimden sağlığa, doğal varlıklara, sosyal güvenliğe, ulaşımdan, posta hizmetlerine kadar uzanmış ve insanlığın, yeryüzünün ve doğanın bütün değerlerini hızla metalaştırmaya başlamıştır.

Krizin şiddetlenmesiyle, başta Orta Doğu olmak üzere bütün doğal enerji koridorları emperyalistler arası paylaşımın konusu haline getirilirken; dünyamızda canlı hayatın sürmesinin en temel unsuru olan su bile alınıp satılan bir piyasa malı haline getirilmiştir.

Güney Afrika'da 2002 yılında gerçekleştirilen Dünya Çevre Konferansı'nda dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan ile yine dönemin ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell, 15'er dakika arayla çıktıkları CNN televizyonunda şunları söylüyorlardı; "21. yüzyılda uluslararası ilişkileri ne silah, ne de teknoloji belirleyecek. 21. yüzyılın uluslararası ilişkilerini ve savaş nedenlerini belirleyecek unsurlar su, tarım ve enerjidir."

Daha sonraki günlerde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ırmakların bile kullanımının özel şirketlere devredileceğini açıklamakta sakınca görmemiştir.

Su insanın temel ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte aynı zamanda sürdürülebilir tarım, enerji üretimi, endüstri, ulaşım ve turizmin yanısıra gelişmenin de kaynağıdır. Su, tarım ve endüstri için bir üretim girdisidir. Su aynı zamanda bir enerji kaynağıdır. Bu nedenle su, gelişmeyi belirleyen stratejik bir özellik taşımaktadır.

Böylesine önemli ve herkesin hak sahibi olduğu bir doğal varlık olan suyun, alınıp satılan ekonomik bir mal haline gelmesinde dünyada birçok kurum aktif rol oynamış, çokuluslu su şirketlerinin önlerini açmışlardır.

Birleşmiş Milletler'in (BM) 1977'de düzenlediği (Mar del Plata) Su Konferansında, içme suyu erişimin bir insan hakkı olduğu sonucunda birleşmiştir. Bu bağlamda, gelişmekte olan ülkelerde sağlıklı suya erişimin sağlanması ve su kaynaklarının korunması çerçevesinde Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan pek çok ülkede 1980-1990 yılları arasında sektöre ilişkin yatırımlara öncelik verilmiştir.

Gösterilen bu yoğun çabaların ardından, BM'in 1992'de düzenlediği (Dublin) Su ve Çevre Konferansı'nda, bir önceki kararın tam tersi olarak, "suyun ekonomik bir mal" olduğu kararı benimsenmiştir. Bu karar ile su, piyasa koşullarına açılacak ve kamu hizmeti anlayışı dışına çıkarılabilecekti. Yine aynı yıl BM'in düzenlediği (Rio de Janeiro) Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda da suyun "ekonomik bir mal" olarak çevreye duyarlı bir yaklaşımla nasıl yönetileceğine ilişkin yasal, kurumsal ve toplumsal anlamda düzenleyici bir çerçeve çizilmiştir.

Bu alanın diğer bir aktörü ise Dünya Bankası'dır (DB). Su ve kanalizasyon sektöründe izlenen özelleştirme politikalarının oluşturulmasında DB'nin geliştirmekte olan ülkelere kentsel altyapılarını iyileştirmek amacıyla sağladığı kredilerle aracı olmuştur. 1990 öncesinde DB, su hizmetlerinin ticarileştirilmesi için gerekli yapısal düzenlemeleri kredi anlaşmalarının ön koşulu olarak ülkelere şart koşturmuştur.

Su hizmetlerinin ticarileştirilmesi konusunu GATS (Hizmet Ticareti Genel Anlaşması-Dünya Ticaret Örgütünü kuran anlaşmalardan biridir) kapsamında direten bir yapı da Avrupa Birliği'dir (AB). AB'nin bu tutumundaki amaç küresel ölçekte faaliyet gösteren kendine ait çokuluslu su şirketlerinin önünü açmak içindir.

Tüm bu altyapı oluşturulduktan sonra küresel su politikalarının tek bir elden şekillendirilmesi amacıyla 1996 yılında Dünya Su Konseyi (DSK) kurulmuştur. Merkezi Marsilya'da olan bu Konsey

1997 yılından bu yana her 3 yılda bir Dünya Su Forumu (DSF) düzenlemektedir.

İlki 1997 yılında Marakeş'te düzenlenen DSF'nda "dünya su vizyonu" ihtiyacı ortaya konulmuş ve sonuç bildirgesi ile de Konsey'e bu vizyonu geliştirme görevi verilmiştir. Lahey'de 2000 yılında yapılan 2. Forum'un sonuç bildirgesinde su kaynaklarını paylaşmak, suyu fiyatlandırmak, suyu iyi yönetim ile yönetmek gibi ideolojik-siyasal nitelikli konular su güvenliğinin sağlanmasında baş edilmesi gereken sorun alanları olarak ortaya konulmuştur. 2003 yılında Kyoto ve 2006 yılında ise Mexico'da yapılan 3. ve 4. Forum'larda yönetim yaklaşımı ve suyun ekonomik bir mala dönüştürülmesi kararların özünü oluşturmuştur. Mexico Forumu, Latin Amerika ve Meksika'daki su özelleştirmelerinin yarattığı toplumsal muhalefetin etkisi altına girmiş ve yaklaşık 100 bin kişi Forum'u protesto etmiştir.

DSF'nun 5.'si 16-22 Mart 2009 tarihleri arasında İstanbul'da yapılacaktır. Bununla ilgili olarak da 24 Ocak 2008 tarihinde TBMM'de 5732 sayılı 5. DSF Organizasyonu İçin Çerçeve Anlaşma ile 5. DSF Anlaşma Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Yasa kabul edilmiştir. Bu yasanın genel gerekçesinde DSK; "Kar maksadı gütmeyen, hükümetler ve siyaset dışı ayrımcılık gözetmeyen, bir sivil toplum kuruluşu" olarak, DSF ise "Ülkelerin sahip oldukları bilgi ve deneyimlerin paylaşılmasının bir aracı" olarak tanımlanmıştır.

DSK Başkanı Loic Fauchon ise İstanbul'da 2009 yılında yapılacak DSF'nun asıl amacının su kaynaklarının özelleştirilmesi amacını taşıdığını açıkça ifade etmektedir. Fauchon, "insanların su faturalarına cep telefonları faturası kadar ya da otomobillerinde harcadıkları benzinin %5'i kadar ödeme yapmayı göze aldıkları taktirde hiçbir sıkıntı kalmayacağını" belirtmektedir.

Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformunun bileşenleri olarak;

- 1- Suyun sadece paraya ve güce sahip olanlar tarafından ulaşılabilecek, alınıp satılabilen bir mal haline getirilmesine,
- 2- Bu nedenle, evlerimize kontrollü su sayaçları takılmasına ya da suya erişimin piyasa fiyatlarına endekslenmesine,

3- Su havzalarına yapılaşma izni verilmesine; orman alanlarının talanına,

4- İnsani ihtiyaçları gidermek için gerekenden daha fazla su ve enerji kullanımı adına nehirlerimiz üzerine yüzlerce baraj yapılmasına,

5- Geçimlik tarımla uğraşan milyonlarca küçük çiftçinin tohum, gübre, mazotun ardından şimdi de suyu piyasa fiyatları üzerinden satın almak zorunda bırakılmasına,

6- Sularımızı kirleterek ülkede ve dünyada temiz su kıtlığına yol açan şirketlerin kıtlığın bedelini halklara yüklemeye kalkışmalarına,

7- Kamu tarafından finanse edilen su yatırımlarının özelleştirmeye açılarak ticarileştirilmesine ve geline son ekonomik çıkmaz nedeniyle de görüldüğü üzere tekrardan firmaların kurtarılması doğrultusunda halkın katmerli soyulmasına engel olabilmek ve 2009 Mart'ında İstanbul'da düzenlenecek olan Dünya Su Forumu'nu takip etmek, su konusunda halkımızın aleyhine gelişecek durumlara karşı sağlam bir duruş sergilemek ve mücadele etmek üzere meslek odaları, sendikalar, konfederasyonlar, platformlar, dernekler, siyasi partiler ve dergi

çevreleriyle oluşturduğumuz **Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu** olarak sesimiz artık daha gür çıkmaktadır. 15 Mart 2009 Kadıköy'de Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu olarak gerçekleştireceğimiz mitingin yanı sıra 17-18 Mart 2009 tarihlerinde atölye çalışmaları yapılacaktır. 8-9 Kasım 2008 tarihinde gerçekleştirmiş olduğumuz iki günlük toplantının ardından, hazırlamış olduğumuz bildiri her cumartesi kentin farklı noktalarında dağıtılmaktadır. 19-20 Mart 2009 tarihlerinde 5. Dünya Su Forumuna Karşı gerçekleştireceğimiz Sempozyum Beşiktaş Mustafa Kemal Kültür Merkezi'nde yapılacaktır.

Bizler; ülkemiz ve dünya halklarını temel haklar etrafında birleşik bir mücadele örgütlemeye, Mavi Ekim'i Türkiye'de de başarmaya çağırıyoruz.

NOT: Platformun çalışmalarına ulaşmak için www.suplatformu.net adresini kullanabilirsiniz. Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu çalışmaları Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Eğitim Binası İstiklal Cad. Büyükparmakkapı Sok. No:1/3 Beyoğlu ofisinden yürütülmektedir.